

УДК 34:378.4(73+71:477.83-25)

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ У ПРОВІДНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ США ТА КАНАДИ ЯК ДОСВІД ДЛЯ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В. Кахнич

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: volodymyr.kakhnych@lnu.edu.ua*

Досліджено особливості юридичної освіти у провідних університетах США та Канади як приклад для її вдосконалення у Львівському університеті. Висвітлено освітні та наукові підходи до викладання правознавства у різних вишах Північної Америки, які зуміли сформувати правові основи для кращого засвоєння та впровадження нових методик до викладання права. Показано внесок у розвиток юридичної освіти львівських правників, тенденції формування традиції викладання права у Львівському університеті у порівняльному контексті зі США та Канадою, де вища правова освіта була основою виховання службовців у державних установах різного типу. Обґрунтовано позицію для наслідування з метою якісного покращення викладання юридичної освіти у Львівському університеті з метою її популяризації у світі.

Ключові слова: юридична освіта, юридичний факультет, Львівський університет, США, Канада.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vla.2021.72.027>

Юридична освіта – частина системи спеціалізованої освіти, яка забезпечує підготовку правознавців (юристів) для роботи в державному апараті, судах, адвокатурі, народному господарстві, правоохоронних органах. Фахівці розглядають «юридичну освіту» як: складову більш загальної правової освіти, галузь вищої освіти, фундамент юридичної професії, запоруку професійної компетентності правника, середовище формування нового покоління правників, один із інструментів реалізації соціальної функції права, критерій соціальної стратифікації, специфічний вид підприємницької діяльності, шлях розбудови політичної кар'єри, спосіб реалізації особистих амбіцій тощо [15].

Відтак, існує чимало думок щодо того, що становить собою юридична освіта. Розвиток вищої юридичної освіти в Україні розпочато в університетах: від 1661 р. – у Львівському університеті; у XIX ст. – в університетах Харкова (1805), Києва (1835), Одеси (1865), Чернівців (1875). Сьогочасний стан вищої юридичної освіти позначається суперечливими характеристиками: кількість вищих навчальних закладів, які дають юридичну освіту, в Україні нині сягає майже 300, тоді як до 1991 р. її розвиток забезпечували шість державних ЗВО. До прикладу, у Польщі їх налічується лише 25 (з них 10 – приватні), у Німеччині – 44 (з них – один приватний), у Франції – близько 80, у Великій Британії – 97; навіть у Сполучених Штатах Америки – менше 200 [14].

Юридична освіта у Львівському університеті сягає витоків 20 січня 1661 р., коли король Речі Посполитої Ян II Казимир видав указ про відкриття у Львові Університету, в якому дозволив викладати римське і канонічне право. Тож цього року відзначаємо 360-річчя Львівського університету та юридичного факультету.

При цьому наголосимо: факультетів у сучасному розумінні у XVII ст. ще не існувало, а навчання провадили за прикладом єзуїтських шкіл, де вивчали й основи правознавства.

Важливо зазначити, що римське право лежить в основі багатьох сучасних галузей права. Відомий римський юрист Цельсій стверджував: «*Ius est ars boni et aequi*» («Право є мистецтвом добра та справедливості»). Тож, де право, там і справедливість, тобто постійна та певна воля, яка наділяє кожного належним йому правом. Без справедливості не може існувати ані держава, ані найменшого гурту людей, ані навіть малого господарства. Зміст правничого життя, за Цельсієм, це «*honeste vivere*» («жити чесно»), «*alterum non ledere*» («не шкодити іншому») та «*suum cuique tribuere*» («давати кожному належне») [13].

Авторитет правознавців, який був у Римській державі, перебував на найвищому рівні, адже кар'єра юриста відкривала найширші можливості. Для осіб, які не належали до сенаторської верстви, це був єдиний шлях до державних посад. Досконалість римської правової системи на багато століть показала приклад, як мають формуватися правові системи. Допускаються навіть прямі запозичення з римського права, звичайно ж, з урахуванням національних особливостей кожної держави, в тому числі й України. Наголосимо, що римське право було та залишається важливим напрямом наукових досліджень від часу створення юридичного факультету Львівського університету. Його викладачі у своїх працях висвітлювали, як римське право ставало одним зі складових сучасного європейського права, яке інтенсивно розвивалося впродовж тисячоліть; як у ньому кристалізувалися ідеї універсалізму зі збереженням національної самобутності права, виникали масиви правових норм, що мали вплив на значні терени [16].

Від часу проголошення незалежності України юридична освіта залишається однією з важливих складових вітчизняної системи вищої освіти, зважаючи на започатковані в державі реформи політичної, правової, суддівської систем, розвиток ринкових відносин в економіці. Як стверджує український правознавець, заслужений юрист України Віталій Опришко, з року в рік привертають до себе увагу проблеми, що гальмують створення в нашій державі належної системи підготовки юридичних кадрів, яка б характеризувалася не лише високим рівнем їхньої теоретичної та практичної підготовки, а й різноманітністю останніх, керуючись потребами різних сфер і галузей суспільного життя в сучасному світі [17].

На сьогоднішній день юридична освіта в сучасному українському суспільстві відіграє надважливу роль. Це обумовлено складними процесами становлення нашої країни як правової держави, а також важливістю створення наукового підґрунтя правової системи і відповідної нормативно-правової бази (включаючи її ефективне функціонування у всіх напрямках та сукупності складових). Наявний досвід державотворення беззаперечно свідчить, що проголошений в Україні конституційний принцип верховенства права не може бути втілений у життя без існування високоякісної системи юридичної освіти. Таку позицію висловлює відомий правник Володимир Сущенко [18].

Для порівняння розглянемо процес отримання юридичної освіти у США та її особливості відносно інших держав. У різних країнах, щоб отримати ступінь у сфері права, студенту необхідно одразу ж вступити на перший курс Університету з цієї спеціальності. Для вступу у більшість університетів студентам необхідно всього лише надати атестат про середню освіту. Натомість у США навчання побудоване по-іншому. Система юридичної освіти і саме право в США розцінюють, як професійно-академічну сферу, що є еквівалентом програм магістратури більшості

університетів світу. Це означає, що студенти можуть вступати до університетів на правові спеціальності тільки після здобуття ступеня бакалавра. Додамо, що школи права в США є частиною приватних і державних університетів. Вони дають можливість студентам отримати ступінь *Juris Doctor* (J. D.). Програма *Juris Doctor* триває три роки (навчання на стаціонарі) або чотири роки (заочне навчання). Найскладнішим етапом навчання є перший курс через профільні предмети, екзамени та метод Сократа, котрий використовують у викладанні права студентам. Метод Сократа спонукає багатьох іноземних студентів вивчати право саме в університетах США. Цей метод допомагає студентам виробити унікальне юридичне мислення і з легкістю опанувати практичні навички юриста [19]. Такий підхід у вивченні права є певною особливістю у США.

На першому році навчання студенти здебільшого змушені повторно засвоювати той чи інший предмет, позаяк скласти всі предмети за першим разом не так просто. Це пов'язане саме з особливими підходами до засвоєння матеріалу. Наприклад, уже згаданий метод Сократа полягає у формі навчання за допомогою розбору судових справ та правових питань. Студенти читають перед заняттям справу, а потім мають самі її пояснити. Професор задає студентові запитання за певною системою. У результаті його питання все більше і більше прояснюють мислення студента, звертають увагу на нюанси, про існування яких студент спочатку не здогадувався. Ідея методу полягає в тому, що студент сам виробляє свою доказову логіку і переконується в тому, що певне рішення суду в цій справі є найкращим. Натомість в Україні викладач переважно пояснює, розкладає весь матеріал і студентові залишається лише почути його та запам'ятати. Вважаємо, що в Україні потрібно змінювати підходи до викладання правових дисциплін, позаяк, на прикладі США, бачимо, що впровадження нових методик допомагає її юристам тримати першість у викладанні права та юриспруденції загалом. Звичайно, нині й в Україні впроваджується чимало нових методів викладання, є багато різноманітних нововведень у методиці викладання, проте цього недостатньо, оскільки їх потрібно впроваджувати на державному рівні.

Юридична освіта має на меті всебічну підготовку фахівців – професіоналів в галузі юриспруденції, здатних правильно тлумачити та застосовувати закон, розбиратися з позиції права у всіх тонкощах конкретної життєвої ситуації, приймати рішення, керуючись винятково буквою і духом закону, реалізовувати свої здібності та повноваження на благо особистості, суспільства, держави. Тому юридична освіта сьогодні, в умовах модернізації всієї вищої школи, вимагає до себе особливо пильної уваги в цілях виявлення сукупності проблем, пов'язаних з якістю підготовки юристів, організаційною та змістовною сторонами процесу викладання, фінансовим станом закладів вищої освіти та ін.

Звернімося знову ж до прикладу Північної Америки, яка стала ще одним джерелом ідей у сфері юридичної освіти для англійських та австралійських юристів. У США норми вступу у вигляді обов'язкового стажування, введені ще в колоніальний період, були ослаблені або скасовані до 1860 р. і доступ до практики часто залежав не більше ніж від особистої рекомендації. Усунення бар'єрів для вступу часто приписують егалітарним¹ нападкам на державні привілеї, проте Лоуренс Фрідман стверджував і про роль економічного чинника у цьому процесі [7].

¹ Егалітаризм (фр. *égalité*, від фр. *égalité* – рівність) – концепція, що пропонує створення суспільства з рівними можливостями з управління і доступу до матеріальних благ всім його членам.

У 1817 р. розпочато курс підготовки бакалаврів в університетських юридичних школах Гарварда. У 1846 р. репутація цього Університету досягла членів Британського виборчого комітету. Наголосимо, що це був єдиний американський університет, до якого вони проявили інтерес. Проте потужний вплив Гарвардської юридичної школи як зразка для інших університетів розвинувся пізніше – після призначення у 1870 р. деканом Крістофера Ленгделла. У 1850-х роках в Гарварді скасовано іспити як обов'язкову умову для отримання диплома юриста, й більшість студентів навчалася стільки, скільки вважала за потрібне – для доповнення до практичної підготовки [12].

До 1860 р., згідно з Альфредом Рідом, в університетах чи коледжах США була 21 юридична школа. Юридичні факультети діяли не лише в університетах. Відмінною рисою американської юридичної освіти (частково нагадує англійські приватні коледжі або професійні школи) була велика кількість комерційних, приватних юридичних шкіл. Їхні відносини з університетами були складними, позаяк іноді вони змагалися, іноді співіснували, орієнтуючись на різних студентів, а іноді знову зливалися або ж розпадалися [11]. Єль, наприклад, приєднався до приватної юридичної школи у 1820-х роках. Незважаючи на те, що університеті від 1843 р. присуджував дипломи юристів, до початку ХХ ст. школа залишалася приватною в тому сенсі, що Університет не брав на себе жодної фінансової відповідальності [6].

Наголосимо й на тому, що у 1850-х роках більшість юридичних факультетів пропонували необов'язкову кваліфікацію, необхідну для акредитації в якості практикуючого юриста. Замість цього їхні студенти прагнули отримати знання з права заради його практичного застосування (дехто – через його необхідність у межах загальної освіти) [3].

Отже, лише в меншості штатів дипломи юристів були визнані з метою допуску до юридичної практики. Питання про кваліфікацію не виникало, принаймні в тому, що стосувалося формальних вимог, які висловлювали до практичної діяльності. У штатах, де було введено тести або додаткові вимоги, юридичні факультети почали проводити атестацію, яка дозволяла їхнім успішним студентам проходити на практику без додаткових іспитів. Цей підхід уперше був застосований в 1842 р. у Вірджинії, поширювалася повільно і в 1870 р. все ще застосовувався лише у семи штатах, хоча впродовж наступних двох десятиліть їхній список розширився [9].

Університетська юридична освіта як попередня підготовка до окремих іспитів для вступу до адвокатури – тенденція, що з'явилася наприкінці ХІХ ст., набула широкого поширення тільки у ХХ ст., коли зросли бар'єри для вступу й університети стали домінувати в американській юридичній освіті [5].

У Канаді університетська підготовка в галузі права була найсильнішою у французькій системі Квебека, де в 1848 р. в Університеті Макгілла створено юридичну школу. В інших провінціях стажування та високорозвинена професійна підготовка (як в Онтаріо) стали основою для прийому на практику, навіть після відкриття першої школи загального права в Університеті Дальхауз у Новій Шотландії (1883) [1]. Наголосимо, що, на відміну від Австралії, канадські колонії контролювали прийом в асоціації практикуючих юристів, а не суддів. Широко розповсюджене в США на початку та середині ХІХ ст. усунення формальних вимог для вступу в професію не мало аналогів у Канаді, хоча з 1850 р. по 1864 р. законодавство Нової Шотландії надавало кожному громадянину, який голосував або мав низьку ставку оплати праці, повне право практикуючих юристів виступати в суді, а на початку 1850-х років Законодавчі збори Канади заслухали клопотання

членів і петиції громадян, які закликали до демократизації судового процесу та припинення монополії юристів на адвокатську діяльність [4].

Навіть у межах провінцій зі загальним правом були виражені регіональні відмінності. Альберта перебувала під впливом зразка Нової Шотландії, де навчалася багато видатних юристів провінції; університетську освіту для майбутніх юристів в Альберті було впроваджено раніше, ніж в Онтаріо, а Університет Альберти здійснював проведення фахових вступних екзаменів для місцевих юристів цивільного права [10]. У Саскачевані викладання в Університеті також почалося порівняно рано, і в 1923 р. Саскачеванський університет перебрав на себе усю юридичну освіту, витіснивши конкуруючу юридичну школу, керовану місцевою професійною організацією [2]. На відміну від цього, юридична освіта в Британській Колумбії нагадувала освіту в Онтаріо, однак це не було зроблено шляхом свідомого наслідування. Фахівці-практики управляли юридичними школами в перші десятиліття ХХ ст., а університетський юридичний факультет був створений тільки в 1945 р. [8].

Як підсумок зазначимо, що Львівський університет має добрі традиції та приклади для наслідування зі становлення юридичної освіти для майбутніх поколінь. Тому попередні внески та досягнення дуже важливі для майбутніх дослідників та науковців, які впроваджують нову методiku у викладання правових дисциплін. Досвід розвинених країн сьогодні свідчить про важливість засвоєння їхніх методик, але, водночас, у нас існує своя практика та підходи до вивчення та засвоєння права студентами. Наш підхід формувався впродовж багатьох століть і приніс визнання Львівському університету далеко за межами України. Але для зміцнення цього визнання недостатньо лише історичної спадщини. Необхідно зважати на досвід провідних університетів. Зважаючи на це, задля покращення та закріплення свого статусу у світових рейтингах, Львівський університет має вдосконалюватися та розвиватися. Тоді наша юридична освіта буде більш затребуваною у світі та зможе репрезентувати себе в контексті нових трендів та підходів.

Список використаних джерел

1. *Baker G. B.* Legal Education in Upper Canada 1785–1889: The Law Society as Educator, in *Essays in the History of Canadian Law*. Vol. 2 / ed. D. H. Flaherty. Toronto, 1983. P. 49–142.
2. *Bilson B.* Prudence rather than Valor: Legal Education in Saskatchewan 1908–1923 // *Saskatchewan Law Review*. 1998. Nr. 61. P. 341–375.
3. *Burrage M.* Revolution and the Making of the Contemporary Legal Profession: England, France, and the United States. Oxford, 2006. P. 257.
4. *Girard P.* The Roots of a Professional Renaissance: Lawyers in Nova Scotia 1850–1910 // *Glimpses of Canadian Legal History* / ed. D. Gibson and W. W. Pue. Winnipeg, 1991. P. 160.
5. *Johnson W. R.* Schooled Lawyers: A Study in the Clash of Professional Cultures. New York, 1978. P. 24.
6. *Langbein J. H.* Blackstone Litchfield and Yale: The Founding of the Yale Law School in History of the Yale Law School: The Tercentennial Lectures, ed. A. T. Kronman. New Haven, 2004. P. 34.
7. *Macgill H. C., Newmyer R. K.* Legal Education and Legal Thought 1790–1920 // *The Cambridge History of Law in American*. Vol. 2. The Long Nineteenth Century (1789–1920) / ed. M. Grossberg and C. Tomlins. New York, 1989. P. 40.
8. *Pue W. W.* Law School: The Story of Legal Education in British Columbia. Vancouver, 1995. P. 44–62.
9. *Reed A. Z.* Training for the Public Profession of the Law. New York, 1921. P. 249–251.

10. Sibenik P. M. Doorkeepers: Legal Education in the Territories and Alberta, 1885–1928 // *Dalhouse Law Journal*. 1990. № 13. P. 426–440.
11. Steves R. *Law School: Legal Education in American from the 1850-s to the 1980-s*. Chapel Hill, 1983. P. 74–80.
12. Sutherland A. E. *The Law at Harvard: A History of Ideas and Men 1817–1967*. Cambridge, 1967. P. 123–124.
13. Баранів О. Римське право. Мюнхен, 1947. С. 26.
14. Гетьман А. П. Юридична наука України в умовах глобалізації // Особистість. Суспільство. Право: зб. наук, статей та тез наук. повідомл. за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 10-річчю Полтавського юридичного інституту. (Полтава, 15 березня 2012 р.). Харків, 2012. С. 3–8.
15. Іванцова А. В. Юридична освіта в Україні та передумови доступу до юридичної освіти у країнах світу // *Scientific and pedagogic intership. Higher Education Institutions as a Medium for the Formation of a New Generation of Lawyers*. Sandomirz, 2018. P. 48–51.
16. Кахнич В. С. Вплив римського права на діяльність юридичного факультету Львівського університету з 1661 до 1918 рр. // *Часопис Київського університету права*. 2019. № 3. С. 30–35.
17. Опришко В. Ф. Особливості підготовки юристів у непрофільних вищих навчальних закладах України: сучасний стан і шляхи подальшого розвитку // *Правове регулювання економіки*. 2013. № 13. С. 6–27.
18. Сущенко В. М. Сучасні проблеми реформування юридичної освіти і науки в Україні. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2007/69-56-33.pdf>.
19. Юридична освіта в США. URL: <https://edusteps.com.ua/ua/articles/1396-yuridichna-osvta-v-ssha.html>.

References

1. Baker, G. B. (1983). *Legal Education in Upper Canada 1785–1889: The Law Society as Educator, in Essays in the History of Canadian Law*. Vol. 2 / ed. D. H. Flaherty. Toronto, 49–142.
2. Bilson, B. (1998). Prudence rather than Valor: Legal Education in Saskatchewan 1908–1923. In: *Saskatchewan Law Review*, № 61, 341–375.
3. Burrage, M. (2006). *Revolution and the Making of the Contemporary Legal Profession: England, France, and the United States*. Oxford, 257.
4. Girard, P. (1991). The Roots of a Professional Renaissance: Lawyers in Nova Scotia 1850–1910. In: *Glimpses of Canadian Legal History* / ed. D. Gibson and W. W. Pue. Winnipeg, 160.
5. Johnson, W. R. (1978). *Schooled Lawyers: A Study in the Clash of Professional Cultures*. New York, 24.
6. Langbein, J. H. (2004). *Blackstone Litchfield and Yale: The Founding of the Yale Law School in History of the Yale Law School: The Tercentennial Lectures*, ed. A. T. Kronman. New Haven, 34.
7. Macgill, H. C., Newmyer, R. K. (1989). Legal Education and Legal Thought 1790–1920. In: *The Cambridge History of Law in American*. Vol. 2. The Long Nineteenth Century (1789–1920) / ed. M. Grossberg and C. Tomlins. New York, 40.
8. Pue, W. W. (1995). *Law School: The Story of Legal Education in British Columbia*. Vancouver, 44–62.
9. Reed, A. Z. (1921). *Training for the Public Profession of the Law*. New York, 249–251.
10. Sibenik, P. M. (1990). Doorkeepers: Legal Education in the Territories and Alberta, 1885–1928. In: *Dalhouse Law Journal*, № 13, 426–440.
11. Steves, R. (1983). *Law School: Legal Education in American from the 1850-s to the 1980-s*. Chapel Hill, 74–80.

12. Sutherland, A. E. (1967). *The Law at Harvard: A History of Ideas and Men 1817–1967*. Cambridge, 123–124.
13. Baraniv, O. (1947). *Ryms'ke pravo*. Miunkhen, 26. [in Ukrainian].
14. Het'man, A. P. (2012). Yurydychna nauka Ukrainy v umovakh hlobalizatsii/ In: *Osobystist'. Suspil'stvo. Pravo: zb. nauk, statej ta tez nauk. povidoml. Za moderialamy mizhnar. nauk.-prakt. konf., prysviach. 10-richchiu Poltav'skoho iurydychnoho instytutu*. (Poltava, 15 bereznia 2012 r.). Kharkiv, 3–8. [in Ukrainian].
15. Ivantsova, A. (2018). V Yurydychna osvita v Ukraini ta peredumovy dostupu do iurydychnoi osvity u krainakh svitu. In: *Scientific and pedagogic intership. Higher Education Institutions as a Medium for the Formation of a New Generation of Lawyers*. Sandomirz, 48–51. [in Ukrainian].
16. Kakhnych, V. S. (2019). Vplyv rym'skoho prava na diial'nist' iurydychnoho fakul'tetu L'viv'skoho universytetu z 1661 do 1918 rr. In: *Chasopys Kyivs'koho universytetu prava, № 3*, 30–35. [in Ukrainian].
17. Opryshko, V. F. (2013). Osoblyvosti pidhotovky iurystiv u neprofil'nykh vyschykh navchal'nykh zakladakh Ukrainy: suchasnyj stan i shliakhy podal'shoho rozvytku. In: *Pravove rehuliuвання ekonomiky, № 13*, 6–27. [in Ukrainian].
18. Suschenko, V. M. *Suchasni problemy reformuvannya iurydychnoi osvity i nauky v Ukraini*. Retrieved from <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/politics/2007/69-56-33.pdf>. [in Ukrainian].
19. *Yurydychna osvita v SshA*. Retrieved from <https://edusteps.com.ua/ua/articles/1396-yuridichna-osvta-v-ssha.html>. [in Ukrainian].

FEATURES OF LEGAL EDUCATION IN THE LEADING UNIVERSITIES OF THE USA AND CANADA AS AN EXPERIENCE FOR THE LVIV UNIVERSITY

V. Kakhnych

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: volodymyr.kakhnych@lnu.edu.ua*

The article examines the features of legal education at leading universities in the United States and Canada as an experience for the Lviv University. Legal education at the University of Lviv dates back to January 20, 1661, when King of the Commonwealth Jan II Casimir issued a decree on the opening of a university in Lviv, which allowed to teach Roman and canon law. Consequently, this year we celebrate the 360th anniversary of the Lviv University as well as the Faculty of Law.

It is noted that Roman law is the basis of many modern branches of law. The famous Roman jurist Celsius claimed: «*lus est ars boni et aequi*» («Law is the art of good and justice»). So, where is law, there is justice, that is, a constant and definite will that gives everyone the right they deserve. Without justice, there can be no state, no smallest group of people, not even a small household. The perfection of the Roman legal system for many centuries has shown an example of how legal systems should be formed. Even direct borrowings from Roman law are allowed, of course, taking into account the national characteristics of each state, including Ukraine. It should be noted that Roman law has been and remains an important area of research since the establishment of the Faculty of Law of the Lviv University. His teachers in their works highlighted how Roman law became one of the components of modern European law. Legal education remains one of the important components of the domestic

system of higher education, given the ongoing reforms in the state of political, legal, judicial systems, the development of market relations in the economy.

Educational and scientific approaches to the teaching of law in various universities in the United States and Canada, which have managed to form a legal basis for better mastering and implementation of new methods for teaching law, are studied. In different countries, to obtain a degree in law, a student must immediately enter the first year of university in this specialty. To enter most universities, students only need to provide a high school diploma. In the United States, on the other hand, education is structured differently. The legal education system and law in the United States are regarded as a professional-academic field, which is equivalent to the master's programs of most universities in the world. This means that students can enter universities in law only after obtaining a bachelor's degree. In addition, law schools in the United States are part of private and public universities. They give students the opportunity to earn a Juris Doctor (J. D.) degree. The Juris Doctor program lasts three years (full-time training) or four years (extramural studies). The most difficult stage of studying is the first course through specialized subjects, exams as well as the method of Socrates, which is used in teaching law to students. The Socrates method encourages many international students to study law at US universities. This method helps students to develop unique legal thinking and easily master the practical skills of a lawyer.

The contribution to the development of legal education of Lviv lawyers is shown, the tendencies of forming the tradition of teaching law at the Lviv University in a comparative context with the USA and Canada, where higher legal education is the basis of education of civil servants, are revealed. Legal education aims at a comprehensive training of professionals – professionals in the field of jurisprudence, able to correctly interpret and apply the law, understand the position of law in all the intricacies of a particular life situation, make decisions based solely on the letter and spirit of the law, exercise their abilities and powers for the individual, society, state. Therefore, legal education today, in the context of modernization of the entire higher school, requires special attention in order to identify a set of issues related to the quality of training of lawyers, organizational and substantive aspects of the teaching process, the financial condition of higher education institutions.

Keywords: legal education, Faculty of Law, Lviv University, USA, Canada.

*Стаття: надійшла до редакції 26.03.2021
прийнята до друку 18.05.2021*